

Onderwerp: Reactie College op Advies Verordeningen

ASDO Opmeer
t.a.v. Dhr C. Willemsen
asdopmeer@gmail.com

Het bijgaande wordt u toegezonden:

- ☐ op verzoek
- ☐ volgens afspraak
- ☒ naar aanleiding van uw brief van: 22 apr. 2025
- ☐ ter kennisname
- ☐ ter ondertekening
- ☐ met het verzoek om uw reactie
- ☐ met het verzoek de behandeling over te nemen
- ☐ met dank voor gebruik/inzage
- ☐ ter doorzending aan:
- ☐ met het verzoek contact op te nemen met:

Vragen

Hebt u vragen, dan kunt u contact opnemen met R. Zeegerman, telefoon 0226 – 36 333 of via gemeente@opmeer.nl.

Hoogachtend,

{{esl: Signer1:Capture:size(200,50)}}

{{esl: Signer2:Capture:size(200,50)}}

B.J. Göransson - Kerkwijk,

secretaris

R.W. Tesselaar,

loco-burgemeester

Wij werken op afspraak

Hebt u een product of dienst nodig van de gemeente? Maak een afspraak via www.opmeer.nl

Reactie college op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein

Allereerst wil het college de Adviesraad Sociaal Domein hartelijke danken voor de uitgebreide reactie op de adviesaanvraag. Ook benadrukt het college dat de samenwerking in de totstandkoming van de verordening als prettig is ervaren.

Enkele aandachtspunten:

- De **toegankelijkheid en begrijpelijkheid** kunnen voor inwoners beperkt worden in verband met de omvang en de complexiteit.

Reactie college: *Een verordening is van nature een juridisch document waarin de wetgeving wordt vertaald naar de lokale situatie. Hierbij is het een uitdaging om de juridische terminologie te vertalen naar praktijk en uitvoering. De uitvoering is daarbij een belangrijke factor om te zorgen dat de inwoner/cliënt op de hoogte is van de “spelregels” vastgelegd in de verordening. Daarmee voorzien we in toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de verordening.*

- Het begrip “**gebruikelijke hulp**” kan om nadere duiding richting uitvoering vragen.

Reactie college: *Dit is zeker ook een onderwerp wat ter sprake komt in gesprek met de medewerkers van het wijkteam bij introduceren van de nieuwe verordening. Er zijn regelmatig overleggen tussen de uitvoering en de beleidsmedewerkers, waar dit centraal zal staan.*

- Het belang van **onafhankelijke ondersteuning** en laagdrempelige toegang zou nadrukkelijker geborgd kunnen worden.

Reactie college: *In deze opmerking herkent het college zich als volgt: Er zou meer aandacht uit mogen gaan naar de mogelijkheid tot onafhankelijke cliëntondersteuning en diens rol. Dit leggen we echter niet vast in de verordening. Er worden intern gesprekken gevoerd hoe dit beter aan de inwoner kan worden overgebracht. Een goede communicatie speelt hierin een belangrijke rol.*

- Het belang van **maatwerk**, vooral bij kwetsbare - meervoudige problematiek. De aangescherpte criteria zijn inhoudelijk zorgvuldig en bieden ruimte voor het mogelijke maatwerk.

Reactie college: *Het blijft te allen tijde mogelijk om maatwerk te leveren/ te indiceren indien de situatie van de inwoner hierom vraagt. Daarnaast maakt de hardheidsclausule voor beide verordeningen dit mogelijk, daarmee kan immers afgezien worden van bepaalde in de verordening, mits goed gemotiveerd.*

Misschien wel van belang om rekening te houden met onderstaande:

- **Hardheidsclausule:** Uitvoerder expliciet wijzen op het bestaan en gebruik van artikel 10.1 en 11.1, om onbedoelde uitsluiting te voorkomen en de mogelijkheid te hebben. Actief inzetten op bekendheid en bereikbaarheid van **onafhankelijke ondersteuning**.

Reactie college: *Zie bovenstaande reactie. Hiermee wordt inderdaad aangegeven dat er altijd gekeken moet worden naar de situatie van de inwoner en deze is leidend.*

Inwoners zijn hier vaak niet goed van op de hoogte. De huidige Wmo- en Jeugdhulpverordeningen kennen duidelijke toegangsbepalingen, daarentegen ontbreekt er een expliciete richtlijn over hoe om te gaan met verhuizingen. De Adviesraad vraagt hiervoor aandacht. Op deze manier kan er voorkomen wordt dat inwoners, en jeugdigen tijdelijk geen ondersteuning / zorg geboden kan worden. Continuïteit van ondersteuning zou gewaarborgd dienen te worden.

Reactie college: *Het college begrijpt wat de ASDO hiermee bedoelt. Echter is dit niet in de verordening verankerd in verband met het woonplaatsbeginsel. Echter is er op uitvoeringsniveau in de werkinstructies opgenomen dat bij verhuizing er afstemming mogelijk is met de oude of nieuwe gemeente.*

Er zou gedacht kunnen worden aan bijvoorbeeld een warme overdracht en afstemming, duidelijke afspraken tussen gemeenten. Ook dient er (vooraf) er informatie gedeeld te worden met de betrokkenen over bijvoorbeeld de gevolgen en de rechten en plichten.

Reactie college: *In de regio West Friesland weten de medewerkers elkaar goed te vinden. Het is echter niet haalbaar om met alle andere gemeenten in Nederland hier afspraken over te maken. Daarnaast is dit primair in conflict met de privacywetgeving. De gemeente kan hierin alleen handelen indien de inwoner hier melding van maakt. Zoals bovenstaand aangegeven heeft het college dit wel op instructie niveau gerealiseerd.*

Algemene vragen:

1. Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten die u ziet in de huidige conceptverordeningen Wmo en Jeugdhulp? De concept verordeningen zijn verder uitgebreid en gespecificeerd, met daarbij duidelijke procedures en criteria. Dit bevordert de rechtszekerheid en transparantie over het geheel. **Jeugdhulp Toegang tot Jeugdhulp:** De verordening Jeugdhulp specificeert de rol van het wijkteam en de procedures rondom het opstellen van een perspectiefplan in samenspraak met de jeugdige en/of zijn ouders. Er is aandacht voor het betrekken van het sociale netwerk en het gebruik van algemene voorzieningen voordat een individuele voorziening wordt toegekend. **Persoonsgebonden budget (pgb):** De voorwaarden voor het verkrijgen van een pgb zijn aangescherpt. Er zijn duidelijke criteria opgesteld waaraan moet worden voldaan, zoals het beheren van het budget en het waarborgen van de kwaliteit van de ingekochte hulp. - **Specialistische Jeugdhulp:** De toegang hiertoe is nader gereguleerd, waarbij een positief advies van het regionaal adviesteam vereist is voordat deze hulp wordt toegekend. **Clïëntondersteuning en klachtenregeling:** De verordening benadrukt het recht van de jeugdigen en hun ouders op kosteloze, onafhankelijke clïëntondersteuning. De procedures voor het indienen en behandelen van klacht is verder verduidelijkt. Het is van belang om de praktische uitvoerbaarheid van sommige bepalingen goed in de gaten te houden. Mede de toegankelijkheid van informatie voor ouders en jeugdigen en daarbij dan ook het belang van maatwerk vraagt aandacht.

Reactie college: *Hier zal het college in de uitvoering rekening mee houden.*

2. Hoe denkt u dat de voorgestelde verordeningen de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning voor inwoners zullen beïnvloeden? Noodzakelijk om te letten op de bereikbaarheid, toegankelijkheid en de capaciteit van onder andere het wijkteam. Vaak zal er ondersteuning nodig zijn bij de aanvraagprocedures (vooral voor bijvoorbeeld Pgb). De toepassing van hardheidsclausule zal expliciet benoemd moeten worden.

Reactie college: *De opmerking van de ASDO betreft hier meer de uitvoering en capaciteit van het wijkteam (bedrijfsvoering) hier is blijvend aandacht voor. Betreffende hardheidsclausule, zie eerdere reactie.*

3. Welke specifieke groepen binnen de gemeente denkt u dat extra aandacht nodig hebben in de nieuwe verordeningen ? We zijn van mening dat kinderen in gezinnen of volwassenen met meervoudige problematiek de juiste ondersteuning nodig hebben en hierdoor dan ook extra aandacht dienen te krijgen - maar dat er ook gekeken wordt naar maatwerk. Kinderen van ouders of volwassenen met GGZ- of verslavingsproblematiek, maar ook kinderen / jongeren - volwassenen met een licht verstandelijke beperking.

Reactie college: *Het college interpreteert deze opmerking/aanvulling als situaties met multi-problematiek (jongeren/kinderen en ouders zijn beide bekend met ondersteuningsbehoefte). De aangeboden verordeningen zien primair toe op WMO en Jeugdwet. Bij multi problematiek kan er ook raakvlakken zijn met andere wetgeving. In artikel 8.2 van de verordening Jeugdhulp en artikel 2.5 lid g van de verordening WMO wordt voorzien in afstemming met andere wetgeving.*

4. Hoe kunnen we de betrokkenheid van inwoners bij het opstellen van de verordeningen vergroten? Het kan helpend zijn om de toegankelijkheid te bevorderen, dit kan door informatie op verschillende manieren beschikbaar te stellen. Maar ook door bijvoorbeeld bijeenkomsten te organiseren met ouders, jongeren en ervaringsdeskundigen. Of voor volwassenen en ervaringsdeskundigen. Ook communiceren over de mogelijkheden, de rechten en plichten.

Reactie college: *Gezien artikel 7.2 in de verordening Jeugd, nemen we deze aanvullingen mee in de uitwerking van de nadere regels.*

5. Zijn er specifieke zorgen of vragen vanuit de inwoners die u heeft opgevangen en die we in de verordeningen zouden moeten adresseren? We hebben een aantal gesprekken gevoerd en dan is er de vraag wat gebruikelijke hulp is en ook de onzekerheid rondom de inzet van het sociale netwerk. Voor sommige mensen is het lastig om een aanvraag van het pgb zelf uit te voeren. Of hier dan hulp / ondersteuning kan zijn.

Reactie college: *Dit ziet op de uitvoering van de verordening. Het college neemt de opmerkingen ter harte en zal deze meenemen in de nadere regels. Tevens zal dit aan het wijkteam kenbaar worden gemaakt, zodat deze het mee nemen in de gesprekken met inwoners.*

Algemene bevindingen:

Er is duidelijk aandacht voor een integrale benadering en een versterking van preventie en eigen regie. Deze koers is positief en noodzakelijk.

Tegelijkertijd is het van belang dat er aandacht is voor:

- de praktische uitvoerbaarheid van sommige bepalingen
- De toegankelijkheid van informatie voor ouders en jeugdigen.
- Het belang van maatwerk, vooral bij kwetsbare gezinnen.

Het is essentieel dat er zorg is voor **goede publiekscommunicatie**.

Reactie college: *In voorgaande reacties heeft het college aangegeven dit mee te nemen in de uitvoering (gespreksvoering) en het overleg tussen beleid en uitvoering. Daarmee zal bovenstaande beter geborgd worden.*

Voor de toegankelijkheid van zorg zal voldoende ondersteuning nodig zijn bij de aanvraagprocedures

- Vooral rond familiegroepsplannen en pgb.

Doelgroepen die zeker aandacht verdienen

- Kinderen in gezinnen met meervoudige problematiek
- Licht verstandelijke beperking(en)
- Kinderen van ouders met GGZ- of verslavingsproblematiek

Betrokkenheid inwoners vergroten

- Organiseren van bijeenkomsten met ouders, jongeren en ervaringsdeskundigen.

Signalen vanuit inwoners:

- Onzekerheid over de inzet van het sociaal netwerk en wat “gebruikelijke hulp” is.
- Wens voor meer ondersteuning bij aanvraag pgb en perspectiefplan

Reactie college: *Het college is het met de ASDO eens dat er voldoende ondersteuning vereist is op deze onderwerpen. Hier is dan ook aandacht voor in de uitvoering zoals in eerdere reacties aangegeven.*

Met betrekking tot de verordening Wmo:

1. Hoofdstuk 2 bevat aangescherpte, en naar mening van het college / ambtelijk betere en duidelijkere, toegangscriteria. Wat is hierop uw visie?

De criteria zijn helder, systematisch en conform de landelijke jurisprudentie. Het beoordelingsproces is zorgvuldig opgezet en bevat duidelijke toetsing op gebruikte hulp, mantelzorg, sociale netwerk en voorliggende voorzieningen. Aandachtspunt is de hoeveelheid informatie en het formele proces, dit kan voor kwetsbare inwoners als complex ervaren worden. Het risico kan dan bestaan dat mensen afhaken voordat ze de hulp daadwerkelijk krijgen. “Gebruikelijke hulp”, dit vereist wel de nodige zorgvuldigheid en kan leiden tot spanningen en eventuele problemen binnen huishoudens. Belangrijk dat artikel 11.1 rondom de hardheidsclausule nadrukkelijk onder de aandacht wordt gebracht bij de uitvoerders. Overweeg een mogelijke publieksversie waarin de stappen begrijpelijk en eventueel visueel worden uitgelegd.

Reactie college: *Het college is voornemens om het in begrijpelijke taal op de website te plaatsen. Echter is een verordening, zoals aan het begin van de reactie aangegeven, een juridisch stuk. Zie eerste reactie. Bij het toepassen van gebruikelijke hulp wordt eveneens rekening gehouden met wat er naar redelijkheid verwacht kan worden in de situatie van inwoner. Dit ziet toe op de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB).*

2. De centrale raad van beroep heeft uitspraken gedaan met betrekking tot de terminologie en afwegingen voor algemene voorzieningen. Deze is terug te vinden in hoofdstuk 3. Bent u van mening dat dit voldoende lading dekt en dat het duidelijk is voor inwoners hoe het college, bij vaststelling van de verordening, hier mee omgaat?

De bepalingen in artikel 3.1 (algemene voorziening) en de definities in artikel 1.1 over “algemene gebruike voorzieningen” en “algemene voorzieningen” sluiten aan bij de Centrale Raad van Beroep waar uitspraken gedaan wordt over o.a. zaken rondom Wmo. Het is in lijn met de landelijke rechtsregels. Artikel 2.5 t/m 2.6 zijn zorgvuldig opgezet om af te wegen of gebruik van voorliggende voorzieningen reëel is, met aandacht voor draagkracht en sociale context. Aandachtspunt is dat het voor inwoners moeilijk te begrijpen kan zijn wat nu wel of niet onder een algemene voorziening valt. Er kan bijvoorbeeld op de gemeentelijke website een overzicht worden gegeven van concreet beschikbare algemene voorzieningen en ook voorbeelden geven van wat “algemeen gebruikelijk” betekent. Goed om dit ook bij de toegang / keukentafelgesprekken expliciet uitleg te geven waarom iets als “algemeen gebruikelijk” wordt gezien.

Reactie college: *Zoals eerder aangegeven wordt dit meegenomen door de uitvoering bij inwerkingtreding van de verordening. Het is inderdaad goed om in de uitvoering hier aandacht voor te hebben en duidelijk over te brengen aan de inwoner wat hier mee bedoeld en verwacht word. Een goede inzet van communicatie speelt hierin een belangrijke rol.*

3. Ook de criteria en weigeringsgronden zijn nadrukkelijker uitgeschreven in hoofdstuk 4. Zijn hiervan opvallend heden of ziet u als adviesraad hierin mogelijke uitsluitingen die niet gewenst zijn? Het is immers niet de bedoeling van het college om onbedoeld inwoners uit te sluiten op basis van deze verordening.

De criteria voor toekenning en weigering zijn onderbouwd en uitvoerig (artikel 4.1 t/m 4.8) Dit vergroot de rechtszekerheid. De weigeringsgrond zijn breed geformuleerd, maar bevatten ook voldoende ruimte voor beoordeling van individuele omstandigheden. De clause dat geen voorziening wordt verstrekt als de client “redelijkerwijs had kunnen voorzien” dat ondersteuning nodig zou zijn (artikel 4.8), kan onevenredig hard uitpakken voor mensen met cognitieve vaardigheden of taalproblemen. De formulering rondom het sociaal netwerk als oplossing kan voor overbelasting zorgen, vooral bij mantelzorgers. Het is van belang dat er op de hardheidsclausule een beroep gedaan kan worden in schrijnende situaties. Ook nodig om te zorgen dat bij alle beoordelingen rondom netwerk en gebruikelijke hulp wel een realistische inschatting gemaakt wordt van draagkracht, kennis en vaardigheden.

Reactie college: *Ook hier zal aandacht voor zijn vanuit de interne overleggen tussen kwaliteit, beleid en uitvoering. Dit zal geborgd worden in de interne werkinstructies.*

Met betrekking tot de verordening Jeugdhulp:

1. Zijn er algemene voorzieningen die jullie missen in hoofdstuk 2, waarvan jullie menen deze expliciet toch te moeten vermelden?

In artikel 2.3 wordt een breed scala aan algemene voorzieningen genoemd: van opvoedondersteuning tot jongerenwerk, maatschappelijk werk en POH jeugd Er zijn ook de onafhankelijke cliëntondersteuning en wijkteamondersteuning zijn opgenomen. Er kan eventueel het volgende nog opgenomen worden: Bijvoorbeeld (online) psychologische zelfhulp / e-health als laagdrempelige optie, maar ook ondersteuning bij echtscheiding of ouder-kindrelaties en taalondersteuning of laaggeletterdheid bij gezinnen die dit nodig hebben.

Reactie college: *Het is een niet limitatieve lijst. Per casus zal er gekeken worden wat passende algemene voorzieningen zijn. Sommige van de genoemde voorbeelden zijn particuliere / commerciële partijen, waar de gemeente geen direct invloed op heeft. Deze kunnen echter wel kenbaar worden gemaakt in de Sociale Kaart, die de gemeente aanbiedt via OpmeerLeeft.*

2. Zorg en ondersteuning in de wijk (artikel 2.4). Welke interpretatie hebben jullie hierbij? Missen jullie hier nog inhoudelijke informatie in die genoemd zouden moeten worden? En met het oog op de toekomst, waarin preventie al meer deel uit gaat maken van de werkzaamheden van het wijkteam, hoe zouden jullie dit het liefst willen zien voor de inwoners?

De rol van het wijkteam is duidelijk omschreven. Ook is er een koppeling met wijkvoorzieningen, maar de preventieve taak kan eventueel nog expliciet gemaakt worden. Ook bijvoorbeeld hoe preventie wordt ingevuld zoals samenwerking met scholen, sportverenigingen, laagdrempelige inkoopmomenten / spreekuren, bijeenkomsten, actieve monitoring op signalen zoals schoolgang, zorgvermijding. Eventueel in kaart brengen en verder toelichten welke vroegsignaleringstaken het wijkteam vervult en hoe deze in de praktijk zijn geborgd.

Reactie college: *Met de vooraanstaande ontwikkelingen m.b.t. de Hervormingsagenda, Toekomstscenario Jeugd en Gezin, Segment A in de nieuwe inkoop nemen we dit mee in de doorontwikkeling binnen gemeente Opmeer. In deze onderwerpen staan namelijk de doorontwikkeling van het voorliggende- en preventieve veld centraal.*

3. Artikel 5.1, de familiegroepsplan Hoe lang zouden we de aanvrager de tijd moeten geven voor het indienen van een familiegroepsplan.

De verordening stelt nu twee weken na de aanvang om een familiegroepsplan in te dienen (artikel 5.1). Dit kan een goede termijn zijn, maar verlening zou prettig zijn voor bijvoorbeeld gezinnen met complexe relaties / problematiek. Ook taalbarrières kunnen een probleem zijn. Een goede onderbouwing om het bijvoorbeeld met één of twee weken te verlengen.

Reactie college: *In die gevallen dat bekend is dat een familiegroepsplan opgesteld gaat worden en dat het duidelijk is dat de termijn van 2 weken niet haalbaar blijkt voor aanvrager, zal het college hier flexibel mee omgaan. Wel met in achtneming dat de Algemene Wet Bestuursrecht 8 weken behandeltermijn hanteert. Dit zou kunnen betekenen dat de beslissing daardoor ook uitgesteld zou kunnen worden.*

4. Komt op deze wijze de eigenkracht van de inwoner / aanvrager voldoende aan bod?

De verordening biedt veel ruimte voor eigen regie. Er kan een eigen voorstel gedaan worden via het familiegroepsplan. Het recht op perspectiefplan in samenspraak. Keuzevrijheid van pgb en het inzet van sociaal netwerk dat eerst wordt afgewogen. Alleen heeft niet ieder gezin de mogelijkheid tot een goed plan te komen of een sterk netwerk. Het stimuleren en beroep doen op eigen kracht vraagt best veel om daar een balans in te krijgen. Expliciet benoemen van onafhankelijke cliëntondersteuner, praktische hulp bij het opstellen van pgb / familiegroepsplan. Laagdrempelige toegang tot hulp bij aanvraagtrajecten.

Reactie college: *Zie eerdere reacties met betrekking tot onafhankelijke cliëntondersteuning, dit is blijvend onder de aandacht.*